

Darinka Kozinc

Zapestnica prijateljstva

O morski deklici Oli, ki obišče
školjčiče v Ankaranu

Založništvo Jutro

Na obalo pri Ankaranu morje z vsakim pljuskom, dan za dnem, leto za letom odlaga lupine školjk in polžev. Tam je zrastlo pokopališče različnih školjk, ki živijo v Jadranu: klapavice, noetove barke, srčanke, dondole, pokrivače, male pokrivače, ostrige ... in tudi polžev: morsko uho, vretence, slonovi zobki, pelikanovo stopalce, bodičasti volek ...

Toda v bližini je pristanišče, ki se širi in školjčišče se manjša.

Morska deklica Oli je na pokopališče školjk in polžev prispela še pravočasno ...

Morsko mesto v Jadranu

Globoko, zelo globoko, najglobje v Jadranu je skrito morsko mesto. Na njegove ulice še ni stopila nobena potapljaška noga. Mesta niti z najbolj sodobnimi pripravami ni mogoče odkriti, kajti skriva se pod velikimi skalnimi policami.

Še najbolj skrit pa je grad morskega kralja in tudi morske kraljice. Grad je čudovit, stene so zgrajene iz belih koral različnih oblik, streho pa pokrivajo rdeče korale, okvirji oken in vrat pa so iz školjk bisernic. V svoji notranjosti skrivajo bleščeče bisere. Ko se školjke odprejo, morje bisere nežno odplavi. Potke in poti v okolici gradu so prekrите z biseri. Ej, če bi ljudje z zgornjega sveta samo slutili o tem bogastvu! Gorje morjanom! V trumah bi pridrli! Pa na srečo ne vedo in nikoli ne bodo izvedeli!

Okna in vrata niso iz stekla, ampak iz nežne morske pene. Morska pena tudi v grajskih sobanah ustvarja valujoče zavese najrazličnejših vzorcev in barv.

Grad je obdan s parkom, ki je tako nenavaden in čaroben, da obiskovalci kar obnemijo, ko priplavajo vanj. V parku je slišati petje morskih deklic, njihovi prelestni glasovi očarajo vsakega obiskovalca.

Nekega dne je radovedni kraljevič Valjevič brez vednosti očeta kralja Vala in matere kraljice Valovite obiskal gornji svet. Iz globin morja se je na površje dvignil blizu obale. Pred njim se je odpiral čaroben pogled. Na skali je stal bel grad s stolpiči potopljen v zelenje, ki je segalo skoraj do obale. Mladi morjan je pozabil na previdnost in se podal v park. To je bilo zanj sicer nekoliko težavno, saj je moral poskakovati. Cvetoče grmovnice, skrivenčena drevesa, dišeče, barvito cvetje; svet, ki ga ni poznal. Med zelenimi tratami so se vile z belim peskom posute poti. Pisani ptiči so letali iz veje na vejo in prepevali. Čudil se je zemeljskemu razkošju. Nenadoma pa ga je prestrašil neznani šum. Pognal se je nazaj proti morju in preden je potonil, je lahko le še uzrl deklico. Tekla je za njim in v njenih rokah se je nekaj lesketalo.

O, tristo lovk! Njegova krona! V tistem trenutku, se je zavedel, da mu je med begom padla z glave. A hip za tem je zaslišal pljusk! Zaiskrilo se je. Zagledal je potapljajočo se krono, ki jo je deklica vrgla za njim. Osupel in z olajšanjem je segel po njej.

Kraljevič je začutil hvaležnost, hvaležnost do neznanega bitja, za katero je prej mislil, da je sovražno. Izgubljena krona bi na dvoru povzročila hud prepir, zato si jo je hitro posadil na glavo. In jeza kraljevega očeta je bilo zadnje, kar bi si kraljevič želel. S poti domačega gradu je zajel prgišče biserov in se hitro povzpел na površje. Deklica je bila še vedno na obali, bisere je odložil v pesek in se vrnil v globine. Vedela je, da se ji je z biseri oddolžil.

Morska deklica Oli

Naslednji dan je kraljevič predlagal, da bi namesto ptic v grajskem vrtu plavale različne pisane ribice. Ker pa so ribice neme, je prosil očeta kralja, da je izdal razglas, ki je vabil vse morske deklice, da bodo izmed njih izbrali tiste z najlepšimi glasovi. Podelili jim bomo naslov »Kraljeve pevke čarobnega vrta«, je še pisalo v objavi.

Razglase, napisane na listih morske solate, so predali kar vodi, da jih je raznesla po kraljestvu.

List morske solate je priplaval tudi mimo Oli, mlade morske deklice.

»O!« se je razveselila, »kot nalašč zame!«

Planila je skozi vrata skromne, lične hišice, sezidane iz školjk.

»Mama, glej!« je pomahala z listom pred maminim obrazom.

In zapela: »Jaz pa pojdem, jaaaz pa poooojdeeeem in zasejem doooobro vooljoood med ljudi...«, da si je morala mama zatisniti ušesa.

Povedati moramo, da je Oli sicer ljubka morska deklica, živahna za sto ribic, radovedna kot delfini, predrzna kot morski pes, toda popolnoma brez posluha.

»Oh, če je samo to!« je rekla hobotnica in si obliznila lovko. Potem je še pošteno rignila in šele nato nadaljevala: »Obstaja pokopališče školjk in polžev, zelo veliko, pravzaprav ogromno!«

Oli je radovedno prisluhnila.

»Morala boš na zgornji svet, pravzaprav na kopno,« je pribila hobotnica.

»Ti je še kaj ostalo od malice?« je nato vprašala in se z lovko približala torbi morske deklice.

»Hm, na zgornji svet?« Oli kar ni zmogla skriti navdušenja.

»Ker si prijazna deklica, kar sicer ni lastnost današnje mladeži, ti povem za pot. Torej, odplavaš do konca ulice Morskih živali in tam se dvigneš navpično navzgor. Navpično, razumeš! Niti malo levo, niti malo desno! Bodi previdna, ko se boš bližala svetlobi, kajti na površju plavajo velike ladje. Po tebi bo, če jih boš spregledala.«

Hobotnica je za trenutek premolknila in se z lovko popraskala po glavi: »Ko boš pogledala iz vode, boš uzrla gornji svet. Obrniti se boš morala tja, kjer boš zagledala obalo. Seveda ti še nisi videla obale! To je svet, ki se dviga nad vodo. Na obalo med ladjami, ki mirujejo, in zelenimi drevesi morje odlaga lupine školjk in polžev vseh vrst.«

Svetovala ji je še, naj za spremstvo vzame morske konjičke, ribo mečarico in največjega lignja iz ulice Morskih živali.

površjem. Ko bo voda plitva pa ... bomo žal zelo vidni! Kopno je videti opuščeno! Gremo!»

Skoraj istočasno so pomolili glave na površino morja. Ostrmeli so! Svetloba jih je oslepila, sončni žarki so jih toplo pobožali. Hobotnica jim je dala točna navodila! Vsa morska združba se je usmerila proti obali, voda je postajala vse bolj topla. Ustavili so se, ko je ligenj Samo podrgnil po školjčiču.

»Kako je zanimivo! Kako drugačno!« je vzkliknila Oli.

»Sedaj ni časa za opazovanje! Na delo veselo!« je zagodrnjal Samo.

Oli je veselo poskakovala na ribjem repu in vzklikala: »Čudovito! Prekrasno!« Morski konjički so ji tesno sledili, le mečarica Žiža je ostala v vodi. Obala je bila prekrita z lupinami in lupinicami školjk in polžev, velikih in malih, celih in zdrobljenih, svetlih in temnih, zavitih in bodičastih, bleščečih in gladkih, ...

»O, kakšno razkošje! Hitro, hitro!!!« je velela morskim konjičkom. Ti so spretno brskali po obalni vodi, izbirali najlepše lupine in jih nosili Samu, da jih spravljali v svoje veliko vrečasto telo. Če bi kdo takrat opazoval tisti del obale, bi se začudil migetanju, vrvenju, poskakanju ... Toda daleč naokrog ni bilo nikogar.

Oli, zatopljena v iskanje najlepših lupin, je pozabila na previdnost in se na svojem ribjem repu podala na obalo. Morska deklica to zmore, biti v vodi, v temi in svetlobi, na obali, v morski in v suhi travi! Poskakovala je tako hitro

»Samo še trenutek,« je poskočila Oli. »Že vem!«

»Kaj veš?« je zagodrnjal Samo.

»Pesem bomo zapeli, pesem zahvale za vse to bogastvo školjk, pesem za vsa živa bitja, pesem, ki bo poziv vsem, pesem, da moramo paziti in ohranjati ta prostor. Pesem spoštovanja in pesem ljubezni!« je navdušeno zaploskala Oli.

Za trenutek je zavladala tišina, nato je Oli zapela, tokrat tiho in nežno. Za njo so pesem povzeli vsi: Domen, morski konjički, Bobi, celo Samo se je pridružil. Školjčišče je oživel, kot da bi se zbudili vsi mrtvi polži in školjke.

Oda morske deklice Oli

*O hvala ti, hvala, ti ljuba narava,
ki si nas dala v čarobni ta svet,
v skrivnosti in radosti spreplet.*

*Sveto je sveto vsako življenje
in tudi pokopališče,
zato, ljudje, ohranite
ankaransko školjčišče,
školjk in polžev pokopališče,*

*Naj morje svobodno naplavlja
čudovite prazne hiške,
v školjkah šumljajo pravljice.
In občudujmo še,
kako se v mivko drobijo lupinice.*

*Biseri sreče v vseh bitjih zasijejo,
ko naravo v drug drugemu odkrijemo,
ko naravo spoštujemo.*

Hvala!

Slovo

»Tako sem vesel, da sem te srečal, Oli!« je rekel Domen.

»Nikoli si nisem mislila, da bom kdaj spoznala prikupnega zračnega človeka,« je smeje odvrnila morska deklica.

»Boš prišla še kdaj?« je vprašal Domen, »velikokrat sem na obali.«

»Pravzaprav ne vem,« je tiho odvrnila Oli, »najina svetova sta si tako zelo različna.«

»Pa vendar sva se razumela,« je odvrnil mladenič.

»Še celo moj Bobi, ki je samo pes, se je spoprijateljil z morskimi konjički,« je dodal.

Oli se je nasmehnila, z roke je snela zapestnico iz školjk bisernic.

»Izvoli!« je rekla.

Domen si je odpel rumeno zapestnico in jo nataknil na zapestje morske deklice.

»Tej zapestnici v našem svetu pravimo zapestnica prijateljstva,« je razložil.

Oli se je zahvalila: »Vedno jo bom nosila! Lepo te je bilo spoznati.«

Nato se je obrnila in skočila v vodo, morski konjički pa za njo. Bobi jih je pospremil in celo malo zaplaval z njimi, nato se je vrnil h gospodarju.

konjički so pripovedovali o nenavadni živali, s katero so se igrali na gornjem svetu, le mečarica Žiža je rekla, da ni imela na srečo nikakršnega dela.

In ko bo zmanjkalo »gradiva«?

Mogoče se bo Oli takrat spet odpravila na zgornji svet, na školjišče, če ne bo do takrat izginilo. In mogoče bo Oli spet srečala Domna in mogoče ...???

Kdo ve?

Prav gotovo pa je, da morska deklica zapestnice prijateljstva nikdar ne sname.

ZAPESTNICA PRIJATELJSTVA

O morski deklici Oli, ki obiše školjčišče v Ankaranu

Besedilo in ilustracije:

Darinka Kozinc

Avtorica pesmi Oda morske deklice Oli:

Vida Mokrin Pauer

Izdalo in založilo:

Založništvo Jutro, Jutro d.o.o., Ljubljana

Za založbo:

Stane Kodrič

Oblikovanje in prelom ter oprema:

Julijan Kodrič

© Avtorica in Založništvo Jutro
vse pravice pridržane

Natisnjeno novembra 2014 v Sloveniji v nakladi 500 izvodov, prodajna cena ob izidu 13,50 €.

Izdajo knjige je podprla Mestna občina Nova Gorica

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
821.163.6-32

KOZINC, Darinka

Zapestnica prijateljstva : o morski deklici Oli, ki obiše školjčišče v Ankaranu
/ [besedilo in ilustracije] Darinka Kozinc ; [avtorica pesmi Oda morske deklice Oli
Vida Mokrin Pauer]. - Ljubljana : Jutro, 2014

ISBN 978-961-6746-82-3
276454912

Naročila:

Jutro d.o.o., Črnuška c. 3, p.p. 4986, 1001 Ljubljana
Tel. (01) 561-72-30, 041 698-788 • Faks (01) 561-72-35
E-pošta: Info@jutro.si • www.jutro.si